

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
 «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
 Інститут бізнесу та сучасних технологій
 Кафедра економічної кібернетики та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Теорія економічного аналізу»
 на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	5 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Менеджмент
Спеціальність	Менеджмент
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Яковенко Т. І.
к.е.н.
доцент

Контактний телефон	
Електронна адреса	rareklama7@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=2518

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у студентів сучасного економічного мислення, глибокого комплексного розуміння діяльності суб'єктів господарювання, господарські явища і операції, виражені через систему економічної інформації.
Тривалість	
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	загальне поняття про теоретичні та методологічні засади економічного аналізу; навчитися інформаційно виражати через систему показників стан та зміну будь-якої господарської операції чи явища; набути практичних навиків щодо застосування методів і способів комплексного, дискримінантного аналізу та прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства; навчитися робити обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень; набути практичних навиків в оформленні аналітичних висновків.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>Вивчення навчальної дисципліни “Теорія економічного аналізу” передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки бакалавра, за якого він повинен:</p> <p>а) знати: - етапи становлення і розвитку економічного аналізу; - економічні терміни, ключові показники діяльності суб’єкта господарювання, їх взаємозв’язки і взаємозалежності; - сутність, умови застосування та подальше удосконалення показників діяльності суб’єкта господарювання; - сучасний арсенал методів і прийомів економічного аналізу діяльності суб’єкта господарювання; - принципи і методи обґрунтування управлінських рішень, виявлення резервів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.</p> <p>б) уміти: - проводити дослідження змін економічних явищ і процесів на багатокритеріальній основі; - робити обґрунтовані об’єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень; - знаходити найменш трудомісткі засоби й методи для вивчення кожної ситуації або проблеми з економіки; - завершувати аналіз ситуацій розробкою проекту управлінського рішення; - набути навички в оформленні аналітичних висновків на запит користувачів відповідно до стандартів аналітичного процесу; - опанувати методику прогнозування результатів діяльності підприємства.</p>	<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп’ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв’язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із</p>

	<p>застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>
--	--

Тематичний план навчальної дисципліни

<i>Назва теми</i>	<i>Види робіт</i>	<i>Завдання самостійно ї роботи у розрізі тем</i>
Модуль 1. Теоретичні аспекти теорії економічного аналізу		
<p>Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу</p> <ol style="list-style-type: none"> Виникнення і становлення економічного аналізу як самостійної науки Предмет і об'єкти економічного аналізу. Суб'єкти його проведення Значення, завдання і зміст Наукові основи економічного аналізу Місце економічного аналізу в системі наук. 	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>
<p>Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу</p> <ol style="list-style-type: none"> Класифікація способів і прийомів економічного аналізу. Поняття факторів і резервів господарської діяльності та їх класифікація. Види факторного взаємозв'язку. Типи кінцевих факторних систем. Спосіб елімінування як основа традиційних прийомів детермінованого факторного аналізу. Деталізація і узагальнення факторів. Прийоми детермінованого моделювання. 	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>
<p>Тема 3. Види економічного аналізу</p> <ol style="list-style-type: none"> Класифікація видів економічного аналізу. Значення, зміст, завдання, особливості проведення та джерела інформації попереднього (перспективного), оперативного та поточного (ретроспективного) аналізу. Просторові форми економічного аналізу (внутрішньогосподарський, міжгосподарський та галузевий); їх завдання, організація, виконавці і особливості проведення. Сутність та методика проведення функціонально-вартісного аналізу. 	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>
<p>Тема 4. Організація та інформаційне забезпечення економічного аналізу</p> <ol style="list-style-type: none"> Основні принципи раціональної організації економічного аналізу. Основні етапи проведення економічного аналізу. Організація аналітичної роботи на різних рівнях 	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>

<p>управління.</p> <p>3. Класифікація економічної інформації. Принципи створення раціонального потоку інформації.</p> <p>4. Методи перевірки та обробки джерел інформації. Узагальнення і оформлення результатів аналізу.</p>		
<p>Модуль 2. Методичні та інформаційні основи теорії економічного аналізу</p>		
<p>Тема 5. Аналіз результатів економічної діяльності суб'єктів господарювання</p> <p>1. Значення, основні напрями та інформаційне забезпечення аналізу виробництва і реалізації продукції.</p> <p>2. Оцінка виконання виробничої програми за загальним обсягом, номенклатурою та асортиментом.</p> <p>3. Аналіз рівномірності і ритмічності виробництва.</p> <p>4. Аналіз якості та конкурентоспроможності продукції.</p> <p>5. Аналіз виконання договірних зобов'язань. Вплив реалізації продукції на фінансові результати та фінансовий стан підприємства.</p> <p>6. Факторний аналіз обсягу реалізації продукції та виявлення резервів його збільшення.</p>	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>
<p>Тема 6. Аналіз ресурсозабезпечення операційної діяльності та ефективності використання ресурсів</p> <p>1. Значення, завдання та джерела аналізу ресурсів виробництва.</p> <p>2. Аналіз використання трудових факторів виробництва.</p> <p>3. Аналіз наявності, стану та ефективності використання основних засобів виробництва.</p> <p>4. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.</p>	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>
<p>Тема 7. Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції</p> <p>1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат на виробництво.</p> <p>2. Аналіз структури витрат за економічними елементами та статтями калькуляції.</p> <p>3. Аналіз впливу факторів на зміну рівня витрат на одну гривню продукції.</p> <p>4. Аналіз окремих статей витрат на виробництво.</p>	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>
<p>Тема 8. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства</p> <p>1. Значення, завдання та джерела інформації для аналізу прибутку і рентабельності.</p> <p>2. Аналіз фінансових результатів за видами діяльності.</p> <p>3. Факторний аналіз показників прибутку.</p> <p>4. Система показників рентабельності господарської діяльності та методика їх аналізу.</p>	<p>Відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, завдання самостійної роботи, тестування, розгляд та вирішення практичних вправ, підготовка рефератів та презентацій.</p>	<p>Підготовка презентацій та рефератів відповідно темам практичних завдань. Вирішення практичних завдань за прикладами, які розглядаються аудиторно.</p>

Інформаційні джерела

1. Бутко А.Д. Теорія економічного аналізу. Підручник. – К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2005.
2. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навчальний посібник / Т. Д. Костенко [та ін.]. - 2-ге вид., перероб. и доп. - К. : Центр учбової літератури, 2007. - 400 с.
3. Економічний аналіз: Навч.посібник. / М.А. Болюх, В.З Бучевський, М.І. Горбатюк / За ред. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2003. – 556с.
4. Загородній А.Г. Теорія економічного аналізу: навч. посібник / А.Г.Загородній, Г.І. Кіндрацька, З.О. Коваль, О.І. Тивончук. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 328 с.
5. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. – Львів.: Вид-во Нац. Ун-ту “Львівська політехніка”, 2005.
6. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навчальний посібник/ В. М. Івахненко. - 5-те вид., випр. і доп.. - К.: Знання, 2006. - 261 с.
7. Кармазін В. А. Економічний аналіз: практикум / В. А. Кармазін, О. М. Савицька. - К. : Знання, 2007.
8. Кіндрацька, Г. І. Економічний аналіз: підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008. – 487 с.
9. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. - М.: Финансы и статистика, 2006.
10. Купалова Г. І. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник / Г. І. Купалова. - К. : Знання, 2008. – 639 с.
11. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах. - К. : Хай-Тек Прес, 2008. - 336 с.
12. Мельник В. М. Основи економічного аналізу: короткий теоретико-методологічний курс [Текст] : навчальний посібник / В. М. Мельник. - К. : Кондор, 2008. - 128 с.
13. Попович, П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання [Текст] : підручник / П. Я. Попович. - 3- те вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008. - 630 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
14. Приймак В.І. Математичні методи економічного аналізу: навчальний посібник / В. І. Приймак. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 296 с.
15. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу: навчальний посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін. - К. : Центр навчальної літератури, 2008. - 430 с.
16. Рижиков В.С. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства. 2-ге вид. Навч пос. – К.: ЦУЛ, 2007. – 400 с.
17. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник / Є.Б. Бабець, М.І. Горлов, С.О. Жуков, В.П. Стасюк. - К. : ВД "Професіонал", 2007. - 384 с.
18. Чебан Т.М. та ін. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): захист домашнього завдання (- балів); обговорення матеріалу занять (- бали); виконання навчальних завдань (20 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (10 бали); поточна модульна робота (10 балів).	50
Модуль 2 (теми 8-14): відвідування занять (- балів); захист домашнього завдання (- балів); обговорення матеріалу занять (- бали); виконання навчальних завдань (20 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (10 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни